

*двѣ
кощовыя*

ПАМОРЪ

ALLA KOSSOWSKA

R I M E

(Poems)

NEW YORK - 1971

"Karby" Publishing House

АЛЛА КОССОВСЬКА

ПАМОРОЗЬ

(поезії)

diasporiana.org.ua

Нью-Йорк – 1971

В-во "Карби"

Обкладинка мисткині
Мирослави Ласовської

ЗИМОЮ

Ходімо в зиму! В нашім парку
Вона прозора, мов кришталъ,
Невинна, як сонет Петрарки,
Як нареченої вуальъ.

Ходімо в казку! Нам розкажуть
Її зимові дерева,
Огорнена у срібну пряжу,
Ця казка свіжа і нова.

Нехай наб'ється сніг за комір,
В волоссі паморозь блищить,
Та ми не віддамо нікому
Цю радість, що майне, як мить!
Як наша молодість майнула
В бездонне озеро буття...

Згадаємо своє минуле
Без болю і без каяття.
Хай на твоїх, уже не юних,
Засяє усміх на устах.

А на дротах, на білих струнах,
Застиг, як нота, чорний птах.

ЗАМЕТІЛЬ

*О, молодосте промениста,
Ти знов звиваєшся мені,
Коли проноситься над містом
Зима на білому коні!
Сріблясті миготять сніжинки,
Неначе рій веселих бджіл,
І кров женеться знову іінко
У лабіринті синіх жил,
І хочеться сміятись дзвінко,
Як дівчині в шістнадцять літ,
Легким сніжинкам-балеринкам
Летіти вслід, летіти вслід!*

* * *

*Закрути мене, весела заметіль,
Полетять нехай сніжинки звідусіль,
Ми з тобою разом підемо в танок,
Я від тебе не відстану ні на крок!
То дарма, що юна ти, а я стара,
Життьова моя не програна ще гра!*

*Так тягни мене, крути мене, лети,
Без упину, без надуми, без мети!*

СНІЖНА ОБЛОГА

Місто у сніжній облозі.
Глянь, подивися сама:
Рада своїй перемозі
Біла красуня – зима.
Срібне, блискуче мереживо
Вішає на деревах,
Кроків своїх непростежених
Не залишає в снігах.
Йде в черевичках легесеньких,
В сляві прозорім своїм,
Вулиця вся вже заметена,
Площа – пухнастий килим.
Білий килим, недоторканий,
Тиша казково-німа...
Легко, нечутними кроками
Ходить по місті зима.

НА ЛЕЩАТАХ

Одягайся швидше і — в зимовий простір!
Нас зима вже кличе в парк, до себе в гості.
В парку — біла сага, синя пісня в парку,
Від ходи прудкої й на морозі парко!
Лещата на плечі! Сніг неначе криця,
У промінні сонця він горить, іскриться.
Не страшний мороз нам, не страшні нам гори,
Летимо, як вихор, в синьому просторі.
Вітер свище в ушах — соловей-розбійник!
Кров пульсує в скронях в тиші буревійній.
Світ летить назустріч в плетиві сріблястім,
І здається: вдвох ми линемо до щастя!

ПСАЛОМ ЖИТТЮ

*Замело усе снігами, замело!
Скільки їх, і звідки тут взялось?
І мете, мете, не спиниться й на мить,
Наче все летить, ввесь світ летить!
А куди? Хіба він знає сам?
Може в прірву, на потіху всім чортам!
Може в кращі, казкові краї,
Може в юні спогади мої...
Коли ж буря стихне навісна,
Прийде тиша біла і сумна,
Покладе свою долоню на чоло,
Скаже: "Все твоє давно вже відцвіло.
Я тебе в снігах похороню,
Спокій дам і скореність мою,
Погашу бажання у крові.
Тож віддайсь нирвані, не живи."
"Ні, — кричу, — не треба, замовчи!
Ти мені спокус не шепочи,
Я ще буду, я ще хочу жити,*

Хвилюватись, плакати, горіть!
Сніжний спокій? Не для мене він!
Хочу чути я весняний дзвін
І зелений шум пробуджених лісів,
Хочу бачить блиск міських вогнів,
Сонця світло у своїм вікні...
Тож нічого не кажи мені
Про красу, що смерть в собі таїть...
Я не хочу вмерти ні на мить!
Не для мене це, бо я жива, жива!
І останні я скажу слова,
Коли мене переможе смерть:
"Хай живе усе, життям налите вщертъ,
Хай живе життя, хай згине смерть!"

НАВПРОСТЕЦЬ

Я іду, хапа за щоки вітерець,
Шию стежку, як мережку, навпростець,
Через сад, крізь кучугури снігові,
Не страшить мене сердитий буревій!
Я сьогодні, як Амундсен — мандрівник,
Хай дивується цьому той, хто не звик,
А мені так весело в снігах,
Я сама неначе ворон — птах,
Чорна вся на білому снігу,
Прокрадаюсь по чийомусь я сліду,
Хтось маленький тут раніше мандрував
І слідів дрібне намисто нанизав.
Може зайчик, може вивірка спроквола
Тут пробігла, оглядаючись навколо.
А з людей я перша тут іду
По чьомусь, по звірячому сліду!

ПРОЛІСОК

Пролісок ніжний, пролісок синій
Мені прислали із України.
Боєм солодким серце розкрив
Цей подарунок рідного краю.
Сльози-росою на синьому проліску,
Губи всміхаються радісно й болісно...
Ти ще живеш, моя земле єдина,
Ти ще цвітеш, моя мати Вкраїно?
Груди твої прикрашаються квітами,
Соком весняним по віниця налитими,
Трав килими розстилаєш у весни,
Ждеш-не-діждешся, що воля воскресне?
Вернуться з мандрів загублені діти,
Стане землею народ володіти,
Стане її оброблять, як належить,
Колосом вкриє простори безмежні,
Правда твоя запанує на світі,
Будуть тебе шанувать твої діти,
Будуть тебе шанувать і сусіди,
Згинуть навіки усі твої біди...

*Мрії мої закрутилися колесом.
... Цьому причина – засушений пролісок.*

РОЖЕВА ЗАВІРЮХА

Завірюха, густа завірюха
Сипле нам на волосся, за вуха
Безшелесні шовкові пелюстки,
Килими простеляє до ніг.
Ми йдемо крізь прозорий серпанок,
А навколо пишається ранок,
Під ногами – рожевий сніг!
Обсипаються вишні японські.
І летять у бігу марафонським
Пелюстки пелюсткам навздогін.
І не може ніхто зупинити,
Ні затримати, ні сповільнити
Цей чудесний, рожевий гін.
Відцвіли, відбували красою,
Шлють вони нам останній привіт...
І торкаюсь я ніжно рукою
Посірілих, оголених віт.
Так і юність: спливла, відбувала,
Не затримав ніхто, не спинив,
А здається, що жив ти так мало,
Ще б і жив, і страждав, і горів!

У ВЕЛИКОДНЮ НІЧ

*Ніч оксамитна, ніч Великодня,
Над усім світом неба безодня,
Блимають лагідні вогники свіч,
Ніч Великодня, освячена ніч.*

*Серце тріпоче в глибокім зворушенні,
Всі почуття переміщені, зрушені.
Всі піклування усунено пріч
В ніч Великодню, задуману ніч.*

*На кладовищі червоні лямпади:
Душі спочилих Воскресенню раді.
Ніч таємнича, ніч Великодня,
Чом ти така незвичайна сьогодні?*

*Може тому, що навколо у темряві
Блимають вогники ніжно-таємнії?
Може тому, що нам душі замучила
Туга за домом, гірка і жагуча?*

*Ти ж нам навіюєш, ніч таємнича,
Теплу надію, що нас ще покличе
Наша Вітчизна, наша країна
В час Великодній свого Воскресіння.*

ГІЯЦИНТИ

Я знов серед квітів. Ходжу без мети,
А серце — красою по вінця!
Це ти, моя весно прекрасна, це ти
Свої нам даруєш гостинці.
Забути про все, всі турботи забудь!
Як рідним всміхнусь гіяцинтам,
Для мене вони так чудесно цвітуть
І пахнуть далеким дитинством.
Згадаю Великдень у ріднім краю
І стіл білосніжний, святочний,
І пах гіяцинтів, і радість мою,
І мамині благосні очі.
І дзвін великодній над містом усім,
Що плив, мов джерельна водиця,
Його називали "малиновий дзвін",
Мені він і досі ще сниться.
І білі фіранки на вікнах ясних,
До блиску протертих для свята,
І вітер весняний в обіймах своїх
І пестив, і смикав завязю.

*А квіти пишались на білім столі,
Між баб, писанок великодніх...
Цвіли гіяцинти, яскраво цвіли
І пахли, як пахнуть сьогодні.*

ЧАРИ ВЕСНЯНОЇ НОЧІ

Надійшла весняна нічка,
Нахилила темне личко,
Шепотіла таємниче
Щось прекрасне, щось величне,
Обіцяла нездійсненне,
Прирікала неймовірне,
Вимагала бути вірним,
Непохитним, чесним, смілим.
Я повірив, я відрікся
Від усіх турбот буденних,
З нею я в єдине злився,
В ній я без жалю втопився,
В ніжнім сляві зірок.
Та прийшов тверезий ранок,
Поетичну душу зранив
І розвіяв чар казок.
І поранене навіки
Тужить серце яснолике
За незнаним, за великим,
У полоні мрій-думок.

САНТИМЕНТАЛЬНА ІСТОРІЯ

Я скоро стрінуся зі смертю віч-на-віч,
Давно минула юности поезія,
Та все ще згадую дуби старезні я
Над кручею Дніпра, на місці наших стріч.
Ми там гуляли втрьох: ми з вами і Наталка,
Моя весела подруга шкільна,
Тоді на схилах вже цвіли фіялки,
Йшла в наступ пишна київська весна.
Тоді були ми з вами наречені
І не ховали почуттів своїх...
Стелились за Дніпром, як килими зелені,
Шовкові трави поміж верб гнучких.
А синьоока і струнка Наталка
Плела вінки із запашних гілок
І розплітала коси, як русалка,
Й збігала вниз, на теплий вже пісок.
Там ледве чутно шелестіли хвилі,
Ще крутячи крижинки навісні...
Здавалося, ви так мене любили
Тієї ніжної, зрадливої весни!

*Коли ж останні відцвіли фіялки
І кручі золотом кульбаби залили,
Вже не було ні вас, ані Наталки,
Бо з нею ви від мене відійшли.
Я все простила вам... Спада на очі ніч,
Давно минула юности поезія,
Все рідше згадую дуби старезні я
Над кручами Дніпра, на місці наших
стріч.*

СПОГАД

Згадались весни в дядьковім маєтку,
Серед безмежних тих полтавських піль,
Де мріяв став розгорненим саетом
І голубів на обрії ковиль,
Де мої сестри — молоді дівчата
Духмянимі вечером збігали до води,
Немов русалки, щоб залоскотати
Сміливця-парубка, що заблукав туди.
Дівочий гоїн, сміх і плюскіт весел,
І білі сукні світяться в кущах...
Там кілька красних, безтурботних весен
Ми провели у дядечка в гостях.
І в пам'яті навік евшаном-зіллям
Лишився чар вкраїнської землі.
Ні, не забути тих полтавських піль нам,
Що у дитинстві пишно так цвіли!
Струнких топіль посріблені алеї
У ночі місячні і квітів аромат,
І радости дитячої моєї
По вінця повний, таємничий сад.

*Навік нас роз'єднала доля тижма...
Та зрозуміла я в чужім краю,
Як гаряче, як пристрасно, як ніжно,
Моя країно, я тебе люблю!*

ЛІТНІЙ ДЕНЬ

З неба сонце — наче злива,
Злива золота.
Знову усмішка щаслива
Розтуля уста.
День сліпучий, день погожий,
Вітер — білий птах!
І цвітуть червоні рожі
У міських садах.
Я іду, душа в полоні
Радісних пісень.
Пахне вогкою землею,
Пахне юністю моєю,
Безтурботністю моєю
Літній день.

НАД МОРЕМ В ПОЛУДЕНЬ

Ліниво мружить море сині очі,
На обрії – громаддя білих хмар,
М'який пісок мені віддати хоче
Свій полуденний, свій цілющий жар.
В моїй уяві древньої Геллади
Встає безжурно-радісний міраж:
І вже не хмари – мармур колонади
Й блискучі скелі – не громадський пляж!
На хвилі хвиля мрію колисає,
В повітрі міниться гаряча млосна мла...
Здається, тут весела Навсікая
Собі Уліса на біду знайшла.
Здається, на піску іще не зникли
Сліди маленьких золотих сандаль...
Пливуть віки, і колисає звикло
Безмежне море голубу печаль.

* *

*

*По приморському бульварі,
Вдзовж слизького паранету
Мило так іти без цілі,
З сонцем в серці і в очах!
Споглядати, як на палі,
Акварельним силуетом,
Повний життьової сили,
Примостився сірий птах.
Усміхатись ніжно хвилям,
Наче подругам веселим,
Говорити з голубами,
Наче з рівними собі.
І в захопленні щасливім
Бачити, як сонце стеле
Променистими руками
Шати срібно-голубі.*

ПОБАЧЕННЯ З ОКЕАНОМ

*Щось між нами є, щось недомовлене,
Щось таке, чого ніхто не знає...
Це тому, що вірші я любовні,
Як коханому, тобі складаю.
Що, йдучи з тобою на побачення,
Я пісні співаю урочисті
І тремчу в солодкім передбаченні,
Що прийму твої обійми чисті.
А від тебе я іду схвильована,
Як дівча після причастя першого...
Ти один, один ще не зіпсований,
І краса твоя неперевершена!*

Вірш, нагороджений на 9. Літ. Конкурсі СФУЖО.

МІЙ ОКЕАН

Ти знов, мое блакитне чудо,
Переді мною розляглося,
І стриматись мені так трудно,
Щоб не зукнуть:" Дивися, ось я!
Ми будем знов з тобою разом,
Ніхто нас більше не розлучить,
І спалахне нова екстаза –
Мій вірш, найвний і співучий.
Мій вірш про голубі простори,
Про сонце, що цвіте вогнями,
Про аромати неповторні –
Привіт твій ніжний, океане,
Про щастя відчувати серцем
Красу життя непереможну,
Природи славити безсмертя
В тварині, птиці, в квітці кожній.
Живи, співай, накочуй хвилі
На берег, що чекає ласки,
Щоб ми удвох перетворили
Життя буденне в мрійну казку!"

МОРСЬКИЙ ЕСКІЗ

*Кольорові плями купальників
На тлі синього неба,
Ноги, руки і плечі обпалені,
Як у мене і в тебе.
Я на морі стаю інакшою,
На багато років молодію,
Не беру нічого вчорашнього,
У сьогоднішні мрії морські.
Атакують берег розстрільною
Хвилі в білих шоломах,
І собі я здаюся вільною
Від років і втоми.*

РОЗМОВА З ГОЛУБОМ

Я поділюся сніданком з тобою,
Тобі, гадаю, небагато треба,
Щоб, сил набравшись, знов злетіти в небо,
Поївши трохи хліба з ковбасою.
А я нічого ще не їла зранку
Й над морем нагуляла апетиту...
Моя душа для радості відкрита,
Як і уста, для спожиття сніданку.
Спокійний літній день пишається красою,
Сріблом вагомим мерехтить вода.
Сідай мені на руку, ми з тобою
Тут зустрічалися не раз, не два.
Ти в мене красень: пір'ячко сизаве
На шийці міниться, веселкою горить.
І ти такий довірливо-ласкавий,
І ти умієш безтурботно жить.
В тобі немає гордості орлиної,

*Ти злови не плакаєш у собі,
Ти – голуб просто, й вдачі голубиної
Сама природа надала тобі.
Не тверджу я, що ти з птахів найкращий,
Що вдача голубина – сіль землі...
Ми, мабуть, пережиток днів вчорашніх,
Бо ми з тобою добрі, а не злі.
Отак-о, любий друже мій крилатий,
З тобою ми, звичайно, не орли,
Та я гадаю, світ багато б втратив,
Коли б у нім самі орли жили.*

НА ПАРОПЛАВІ

*Тут сміється море золотими іскрами
І хлюпоче хвиля, з вітром граючись,
І плвуть чайки, крилами бистрими,
Як серпами, синє небо краючи.
А мені так безпричинно радісно,
А мені по-молодому весело!
На човні, що відпливає пора йому,
Вгору прапор зоряний піднесено.
І йому, можливо, салютуючи,
Помаха орел мосяжний лапою,
Хтось засвітить зірку золоту вночі
Над душею, як і він, крилатою .*

НОКТЮРН

*Ніч свариться срібним пальцем-місяцем
І всміхається очима-зорями,
А на обрії далекім висяться
Сині хмари, що здаються горами.
І нічний вітрець безжурним легнем
Листя пестить стриманою ласкою,
І звучить космічна елегія,
Ніч пливе Дорогою Чумацькою.
Закипає переливним золотом
Темне плесо озера спокійного
І співає тенорове сольо нам
Голос чийсь закоханий і мрійний.*

* *

*

Над мостом тоненький місяць,
Наче золота сережка,
І вогнів гірлянда висить,
Як з зірок блискуча стежка.
І по стежці тій зеленій
В ніч різдвяну, таємничу
Сходять янголи надхненні
І когось тихенько кличуть,
Щоб йому у серце влити
Той ясний, святий неспокій,
Щоб він міг пісні творити,
Щоб зробивсь він ясноокий,
Щоб він бачив те, що людям
Бачить не дано кебети,
Те, що бачать лише чудом
Юродиві і поети.

ТРИВОЖНА НІЧ

Насунули хмари, як чорні потвори,
Віщуючи горе, пророчачи горе,
І в них поховались налякані зорі,
Як вогники в морі, в безмежному морі,
На шхунах рибальських, що зникли в просторі.
Я їх пам'ятаю тривожною ніччю:
Міцнішав щохвили там вітер північний,
Йшли шхуни рибальські, до бурі привичні,
Неначе їх море забавитись кличе.
А я у тривозі дивилась і мліла,
Як в чорній безодні зникали вітрила,
Як хвиля об берег із гуркотом біла,
Як вітер над нами простер свої крила.
"Повернуться скоро, здорові і цілі",—
Це ті, що лишились, мені говорили.
Та серце не вірило, серце боліло
І рвалося туди, де зникали вітрила.

В ГОРАХ

Тече гірська прозора річка,
Спокійно й весело шумить,
Я знаю, ти тектимеш вічно,
Мені ж уже недовго жить.
Коли ж старе, покірне тіло
Хвороба хоче доконать,
Згадаю, як ріка шуміла,
І легко буде умирать.
Згадаю, як тремтіло в сонці
Гірське повітря в далині,
Й порину у могильний сон цей
І буде легким він мені.
Течи ж, ріко, шуми безжурно,
Сяй, сонце, смійтесь, небеса!
Я знаю, я жила не дурно,
Бо знала, що таке краса.

ОСІНЬ

Обпалила жагучим цілунком,
Обпоїла підступним трунком,
Закрутилася в танку шаленім,
В зливі листя багряно-зеленій.
Розкидала червінці на сходах,
Як циганка чарівної вроди
Кольорові трусила спідниці,
Наче крила вогненної птиці.
Сперечалася з вітром зухвало...
Потім якось раптово стихала
І ставала такою ласкавою,
Наче літо назад повертала нам.
Дзвінко біла у сонячний бубон
Над старезним мідяним дубом,
Спокушала старого красою,
Опадала на землю росою.
Раз-у-раз в неї мінитьсь настрої:
Нагромадила листя зубчасте,

*Прилягла на ньому безсило
І у розпачі наче застигла,
І заплакала, вже не зухвала,
Як дитина, що кривди зазнала.
І заснула в незатишній ночі,
Коли хмари пливли, наче клоччя.*

БІЛІ КВІТИ

Відцвіли білі квіти в сусідському садку,
Щедрий дар полум'яного літа,
Мою ніжну печаль, наче радість дзвінку,
Розбудили в душі мертві квіти.
А у небі хмарки – кораблі без стерна,
Лиш самі білосніжні вітрила.
Наливається звуками пісня німа,
Наче плід, соком теплим і спілим.
На осонні зібрався гурток дітвори,
Зграйки милих пташок щебетливих.
Вам ще жити і жити! А ми вже старі,
І не ждати вже днів нам щасливих.
А проте, в кожному віці є щастя своє:
Замість серця турбот – мудрий спокій...
А хмарки все пливуть, безупинно пливуть
В небі синім, осіннім, ґлибокім...

* *
*

*Ти не бачиш блискіток у моїх очах?
Я сьогодні вешталась по міських садках,
І відбилось листячко золоте
У зіницях, що дивилися на те.
Ти не чуєш повіїв запашних?
Принесла я запахи хвиль морських,
Що лягали, мов покоси, аж до ніч,
Хвиль прозоро-радісних, золотих.
Ти не чуєш музики у моїх словах?
У садку зелена так шелестить трава,
Коли ранок із зухвалім вітерцем
Коси їй розчісує гребінцем.
І на мене ти не гнівайся, не сердься!
Що я можу поробити з серцем?
Воно в мене народилось буревійне
І ще й досі залишилось неспокійне.*

ІНДІАНСЬКЕ ЛІТО

Останні теплі промені
Згасаючого сонця,
Спливає місто гомоном,
Літають волоконця,
І дуб стоїть ввесь в жовтому,
Зідає минуле літо,
І ронить сльози-жолуді
Від світу і до світу.
Осінь клен шумить над головою,
В повітрі запах кислого вина...
Чи стрінусь я з весною ще новою,
Хто зна?
Лист золотий кленовий у калюжі,
Що від вчорашнього лишилася дощу,
І серце ніжно, солодко так тужить,
І я мовчу.

СОНЦЕ

Вийдеш, кинеш сніп проміння
З-поза хмар,
Під тобою небо синє,
Як вістар.
Заклубочаться сердиті,
Злі вітри,
Хмари знов нависнуть ситі
Угорі.
Запалає пурпурово захід враз,
Опанує душу знову
Біль-екстаз.
Перед справжньою красою
Слів нема!
Гасне небо наді мною.
Я сама.

ДИТИНСТВО

Відгороджусь піснями й віршами
Від сірих буднів навкруги,
І обрій раптом дивно ширшає,
І час втрачає береги.
Я бачу: провінційне місто,
Бульвар, під кручею – ріка,
Ми з батьком йдемо прилим листям,
Мене веде його рука.
Осіннє сонце нестить голову,
Шовково листя шелестить,
Захплено дивлюсь навколо я
На пишність пізньої краси.
Як та мала, смішна пташина,
Впиваюсь радістю буття,
Над нами хмари легко линуть
В незнаний світ без вороття.
Ми посідаємо на лаві,
Розгорне книжку тато мій
Й жадібна молода уява
Мене несе у царство мрій

*І дивні попливуть картини:
Чужих людей чуже життя...
Над нами тмари легко лунуть
В незнаний світ без вороття.*

КРАЄВИД З ВІКНА

В спокійнім золоті згоряє день осінній
На заході, над Вільямсбургським мостом.
На фоні світлим лінії так прості.
Піднявся в небо дим рожево-синій
Із димарів фабричних. Голуби,
Як рій бджолиний, крутяться в повітрі
І на дротах гра вітер, як на цитрі,
Ті звуки ніжні-ніжні і слабі...
Внизу, на вулиці стихає звук моторів...
Люблю я цей передвечірній час,
Коли, здається, замирає горе
І хвилі пристрастей вже не турбують нас.
Коли здається, що над цілим світом
Панує благосний, золотосяйний мир
І небо лагідне всіх огорта привітно,
І, засинаючи, стиха бурхливий вир
Людської суєти. Прекрасна хвиля та!
Душа зливається із космосом в єдине,
Неначе відбулося щось таємне нині,
Якось містерія, велична і свята.

ВЕРЕСЕНЬ

Надворі вересень, а сонця повна хата,
Цвіте десь верес там, а саме, де — не знати.
Заходь же вересню ласкавим березнем,
Не час тобі вмирати!

Ще вітром-леготом напняті хмари,
Ще сонця промені нас пестять жаром,
Ще літа відгуки в пташинім співі
Й' дерева в зелені стоять щасливі.

А в серці сум із радістю сплелися,
Солодкий сум, а радість іркувата,
І в світлих спогадах, як бриз в шовковім
листі,
Тремтить душа, на почуття багата.

* *
*

*Небо мое чисте, небо мое ясне!
Ти таке широке, ти таке прекрасне!
Тільки ти не хмурся, не лякай сльозами,
Дай нам відпочити від негод з дощами.*

*Ще недавно, небо, ти було похмуре,
Ще недавно вітер переходив в бурю,
А сьогодні знову ти всміхнулось, сине,
Усміхом лагідним, усміхом осіннім.*

*І, втопивши погляд у твоїй блакиті,
Знову серце хоче жити і радіти,
І знайти бажає у житті буденнім
Радість легкокрилу в творчості надхненній.*

*Ми – природи діти, твої діти, небо,
Пригорни нас тепло, співчуття нам треба,
Дружнього привіту, ласки, розуміння,
На шляху життєвім, крізь терня й каміння.*

*Пригорни нас, небо, величчю своєю,
Надихни нас міццю, скріплені душею
Хай ми будем чисті неба чистотою,
В щасті променистім, в єдності з тобою!*

ПЕРЕД ДОЩЕМ

*Вчора був місяць ясний, а зараз
Хмаркою сірою вбралось
Жовте його лице.
Я розповіла про це
Вітрові пелехатому,
Коли він носився над хатою
Наляканим горобцем.
А він, нависний, пролітаючи повз,
Лиш засміявся зухвало і сповз
З даху на плечі, на руки мені
Й в ухо дмухнув:
"Дошові будуть дні".*

НАТЮРМОРТ

Пара білих рукавичок,
Хризантем букет осінній
І гарненький капелюшок,
Білий з чимось ясносинім.
І кому все це належить?
Юній дівчині чи жінці?
Хто лишив, необережний,
На друкарській це машинці?
Сонце світить в ясні вікна,
Блищать іскри на машинці,
Жебоняť про щось привітно
Дві папужки в срібній клітці.
І здається, що зі світу
Зникли горе і образи,
І що всім це сонце світить
Й ніжно пестить всіх одразу!

НЕВІДОМОМУ

Що ви лишили мені на спогад?
Може один випадковий погляд,
Може усмішку ту невиразну,
Що до кінця не цвіла ні разу?
Може в серці краплинку радості,
Що і прекрасна в своїй невиразності?
Вдячна я вам за ці бідні дарунки,
Серце на них відгукнулося лунко,
Юність згадалася, радість дівоча,
Все, що забутись не може, не хоче...
Я зрозуміла, що серце живе ще,
Що море житейське й для мене ще плеще.

МОЯ СМЕРТЬ

*Ти до мене прийдеш, як осінній цей день
синьоокий,*

*Усмінешся і скажеш: "Пора вже, нема вороття!"
І мою просвітлілу душу огорнеш у спокій
Так, як мати своє огортає кохане дитя.
Я піду за тобою, неначе причасна
До твоїх таємниць, наче серцем прозрівши своїм,
І в очах моїх світло свідомости згасне,
Як смеркає на небі вечірне жевріння зорі.
Не лякай мене муками, дай мені легко умерти,
Гідно, так, як належить вмирати людині.
І в останню хвилину не пробуй зрадливо затерти
Те, що й в смерті мене відрізня від тварини.*

НАСАМОТІ

Коли одна – я не біднію змістом,
В самотності – багата я, як Крез:
Чи не для мене плещуть хвили чисті
І сонце леться з голубих небес?
Коли сама – я поринаю в мрії
І в спомини того, що відцвіло,
І чар минулого зворушує і гріє,
І втомлене розгладжує чоло.
Мені не треба у словах безсилик
Старатись передати нюанси почуттів,
Чужому довірять все те, що серцю миле,
Себе питаючи: чи він це зрозумів?
Мені його не треба розуміння
І думки скритої: яка чудна стара!
Я сонцю, квітам рада, як дитина,
І радість ця в душі не умира.
Чи я чудна? Можливо, що ж поробиш?
Такою створена, такою і помру.
І, мабуть, мертва, лежачи у гробі,
З собою клаптик неба заберу!

ІІ ЗРЕЧЕННЯ

Ми сьогодні, в цей вечір ласкаво-сумний,
Як коханці зустрілись востаннє:
Завтра станеш ти подругом доні моїй,
Моїй юній красуні Оксані.
Будеш зятем моїм, будеш доню мою
Цілувати хмільними ночами,
Я їй, як дарунок, тобі віддаю,
В пам'ять щастя, що жило між нами.
А коли перше світло побачить твій син
Або доня твоя кучерява,
Стану я бездоганною бабкою їм,
Кров'ю серця здобувши це право.
І в маленькій істоті, подвійно близькій,
Всю себе загублю і забуду,
Всю до тебе любов віддаватиму їй
Й наче наново жити я буду.
А сьогодні ми щастя доп'ємо до дна,
Наче келих п'яного шампану!
Завтра, знаю, я знову лишуся одна,
Та сьогодні коханням я п'яна!

Пригорни, заколиш, твої очі сумні
Бачу я так хвилюючо-близько,
Розкажи світлу казку кохання мені.
Ти – султан, я – твоя одаліска.
Я станцюю тобі фантастичні танки,
Заспіваю пісень екзотичних,
Я ловитиму порух твоєї руки,
Усміх уст твоїх теплих і звичних.
Ми забудем про все, ароматом троянд
Хай налетіть повітря навколо.
Метеором любов хай заблісне твоя
І хай зникне з мого виднокола!

НІЧНИЙ КОШМАР

Біле авто із трупом в багажнику
Пролітає пришишклим містом,
Розступаються вулиці вражено
І регоче Мефісто.
Ліхтарі, роздвоївшись, хитаються
В дикім ритмові твісту,
За кермом у напрузи схиляється
Хтось із профілем Адоніса.
А назустріч зловісно шкіряться
Вікна-зуби й когось наче кличуть,
І від жаху холодного ширяться
Божевільних очей чоловічки.
І здається йому: потвори
Роззявляють криваві пащі,
І хлюпоче вогненне море,
І даремно кликають вчорашне.
Мерехтіння реклям неонових,
Авта дикий, нестримний біг

Тільки дотик панчіх найльонових,
Штивність мертвих дівочих ніг...
І вже виють сирени надривно,
Здоганяють, як пси в облаві,
Навкруги нічого не видно,
Лише море вогню криваве.
Доженуть його, шлях загородять,
І в обличчя ліхтар електричний,
І брутальний окрик розгонить
Цей кошмар апокаліптичний.
І юнак за кермом русявий
Жах з очей на бруківку вилле,
Намагаючись стримать уяву
На межі божевілля.

СВЯТА БРЕХНЯ

*Вмирала дівчина – пістряк у крові...
Гладив наречений білі пальчики
І слова казав їй шабльонові,
І картини малював приманчіві.
А вона і вірила й не вірила,
То брехню сприймала, наче істину,
То устами шепотіла сірими,
Що говорить він навмисно це.
І ставали круглими від розпачу,
Вже наміткою прикриті смертною,
Вже від нас далекі, сині очі ці,
Що хотіли жити сильно, вперто так.
Знову й знов він говорив притишено
(А душа згоряла в нім від жалоців)
Про краї якісь незнано-пишнії,
Що вона ніколи не бувала в них.
Що вони туди, не відкладаючи,
Полетять, нехай сама лиш вирішить...
І вона всміхнулась, умираючи,
І померла, назавжди повіривши.*

* *
*

Пам'яті Тані К.

*Вона вмирала, молода і гарна,
А ми не вірили, ми вірити не хотіли.
Зусилля лікарів ішли намарно,
Вона вмирала, молода і гарна,
Спинити смерть вони були безсилі.
І в день останній, в той печальний день
Її краса неначе знов розквітла,
Вона була не по-земному світла,
Мов божественних слухала пісень.
І відійшли тяжкі її страждання,
Блаженна усмішка в обличчі розцвіла,
Вона до нас усміхнулася востаннє,
Її душа в любовному єднанні
З великим Богом в космос відпливла.*

ВІДДЗВЕНІЛА "МІСЯЧНА СОНАТА"
(Світлій пам'яті маестра В. Кіпи)

Віддзвеніла "Місячна соната"
І завмерли неповторні звуки.
В серці біль завчасної втрати
І печаль довічної розлуки.
Віддзвеніла "Місячна соната"...
Пам'ятаю залю таборову
І на сцені бачу знов артиста,
Неземної сповнені любови
Лються звуки мрійно-урочисті.
Віддзвеніла "Місячна соната"...
Заля слухала, затамувавши подих,
Славного, чарівного музику,
Бо для нас, на радощі голодних,
Він приніс розраду і утіху.
Віддзвеніла "Місячна соната"...
І за радість ту, що нам давали
Ваші довгі, елястичні пальці,
Сльози найщирішої печалі
Вам колишні принесли | скитальці.

*Віддзвеніла "Місячна соната"...
Я до ваших рук устами доторкнуся
(Пам'ять серця |звік не охолоне)
І в глибокій вдячності стихлюся
У не менш глибокому поклоні.
Віддзвеніла "Місячна соната".*

У ПІДЗЕМЦІ

Люди, люди, люди!
Маса їх, скрізь вони, всюди,
Плечі і руки, і груди,
Чола і очі, очі!
Кожен щось прагне, хоче.
В акордах космічних прелюдій
Люди, люди, люди.
Смішні, безсилі істоти,
Самі не знають достоту,
Чого від життя їм треба,
Чого від землі і неба
Вони без кінця жадають,
Для чого живуть і вмирають.
Ось ця от леді, наприклад,
Їй все вже давно набридло;
У неї порожні очі,
В обличчі ніяких емоцій,
Проте, вона теж людина.
Відкрила могутні коліна,
Спідниця не "міні", а "мініморум",

Хоч стегна не стегна, а гори!
Ой, леле, яка ж то спокуса!
Навпроти пощипує вуса
Якась заросла личина.
Пробачте, це теж людина?
А я, признатись, гадала,
Це щось на зразок канібала!
Проте, в нього "вищі ідеї",
На уряд війною іде він:
"Геть руки криваві з В'єтнамуну!
Закони ми топчем ногами,
Хай світ цей потоне в бруді!"
О, люди, хіба ж це люди?!
А де ж їх шукати інших,
Здатних на славний чин ще?
Їх тут зовсім не видно.
Ось розсівся вигідно
Хтось ситий, як шмат свинини.
Він також зветься людина,
Хоч в нього не серце, а доляр,
Ну, що ж, така його доля...

Бачу, нарешті, очі
(не ті, що бачить не хочу),
А інші, розумні, милі...
Та їх заштовхали, закрили
Спини і плечі, і руки...
Серце занило з розпуки,
Зникли назавжди, не знайдеш тепер...
"Сорок друга вулиця, Таймз Сквер"!

* *

*

Та ось, вже на шумній платформі
Хтось в військовій уніформі.
Ясні, знайомі очі
(Серце знову тріпоче).
"Левку, ти звідки?" — Гукаю.
Усмішка губи торкає.
"Звідки? Допіру з В'єтнаму,
Пустили до тата і мами,
Бо хто ж його знає, що далі,
Ждемо офензиви, — сказали.
Завтра я їду, пора вже,
Наша частина покаже,

Добре завдасть комуністам,
Дасть їм і пити і їсти!"
Юні уста, білі зуби,
Де йому думать про згубу!
Завтра у пекло дорога,
А в нього в очах перемога,
А він сміється зі смерти,
Не вірить, що може умерти!
Милій, храни тебе, Боже!
Хай тобі доля поможе,
Хай перемогу вам пдшле,
Юні мої, хороші!

* *

*

Ось вони, люди чину:
Коротко обтята чуприна,
Погляд ще чистий, дитячий,
Але він уже не заплаче, —
Буде боротись до згину,

*В В'єтнамі, але... за Україну!
Навколо зібралися друзі
В тісному і теплому крузі:
Тут всі: італійці, ірландці
І "чисті" американці,
Усі молоді і завзяті,
Не ті, що сидять у хаті,
А ті, що їм честь заповіла
За правду віддати всі сили.
На серці і сумно, і легко...
"Ну, що ж, до побачення, Левку!"
Стискаю пошерхлі долоні,
Схиляюсь в низькому поклоні.*

500 ГЕРОЇНЬ

П'ять соток їх було, старих і юних,
Докраю змучених і рішених на все.
Їх крики й досі відбивають луни,
І вітер їх відчай навкруг землі несе.
А світ мовчить, холодний і байдужий.
П'ятсот їх згинуло в масакрі, в Кінгірі,
Розтрошені тіла садисти осоружні
З цинічним сміхом в яму загребли.
І наж своїх імен ніхто з них не залишив,
Їх душі вознеслись в безсмертну неба синь,
І на своїх скрижальях записав Всевишній:
"П'ятсот жінок, українок — героїнь".

СИН КОМАНДИРА

Високе чоло, стиснені уста,
Такі ще юні і такі рішучі,
О, так, йому судилась висота,
Таких не стримають ні прірви, ані кручі!
Хоч руки зв'язані — із ворогом на прю!
Хоч із-за ґрат — із закликком до світу!
Але так боляче за молодість твою,
В тяжкій неволі сумно пережиту!
Та не зломити волю ворогам,
Її ж самі вони загартували
Собі на горі, та на радість нам,
Вона тепер, мов викута із сталі.
Отим плебейм невтямки було,
Що честь твоя — тобі життя дорожча,
Що, коли соколові зранити крило,
То серце соколові з гніву затріпоче.
Тобі ламали крила, і не рік,
А довгі і страшні десятиріччя,
На двадцять років кат тебе прирік
Дивитись смерті проклятій в обличчя.

*"Зречися батька, його прокляни,
Назви його злочинцем і бандитом!"
Та з уст рішуче і коротке "ні!"
І погляд твій лишився непохитним.
Ти заховав батьківський заповіт
У серці, загартованім стражданням,
І, наче папороті таємничий цвіт,
Він там горітиме у волі сподіванні.
Ти не самотній, ні! Міцніше і росте
У всьому світі юних, чесних опір,
Ми віримо, нова доба гряде,
Ми чуємо її залізні кроки.*

**ТРАВНЕМ УСМІХНУВСЯ
ЛИСТОПАД**

*Він пішов, пішов і не вернувся,
Не вернувся до матері назад
В день, коли нам травнем усміхнувся
Вогкий і холодний Листопад.*

*Юний був, ну, майже ще дитина.
І стрункий, як молодий дубок,
Темна кучерявилась чуприна
Зубів виблискував разок.*

*У вікно хтось стукнув на світанку
І сказав тихенько: "Вже пора!"
Усміхнувся Ігор наостанку,
Як виходив з рідного двора.*

*І сказав: "Я ще вернуся, мамо,
Ти зарані по мені не плач"...
Прив'язав гранату біля стану,
Поясом стягнув цивільний плащ.*

*І пішов легким і пружним кроком
Поруч з другом в сіру каламуть...
Я стояла в розпачі глибокім,
Поки кроків стало вже не чуť.*

*А навколо не було вже тихо –
Темні постаті виходили з домів,
Десь лунали постріли і крики,
"Не пора" гримів потужний спів.*

*Йшли сусіди, друзі мого сина,
Йшли і старші вже чоловіки,
Встали всі за волю України,
Що про неї мріяли віки...*

*Він пішов, пішов і не вернувся,
Не вернувсь до матері назад
В день, коли нам травнем усміхнувся
Вогкий і холодний Листопад.*

ПІСНЯ ПРО ГЕРОЇВ

*Про героїзм так тяжко щось сказати,
Щоб в сказанім дзвеніли чисті тони,
Можливо, краще просто у поклоні
Схилити голову перед лицем посвяти.*

*Але коли самі із серця лунуть
Слова, як перли, чисті і правдиві,
Співай, поете! Прихили коліна
І стань бояном чесним, незрадливим!*

* * *

*У Карпатах шумлять ліси,
У Карпатах мовчать могили.
Було в матері трое синів
І всі три їй однаково милі.
Всіх носила під серцем своїм,
Всіх однаково ніжно любила.
Якже вдарив на обрії грім,
Зберегти не змогла, не посміла.*

Розійшлись по карпатських стежках,
По незаних, тернистих дорогах,
Воювали у рідних лісах,
За святу, за свою перемогу.
В руки ката попався один,
Наймолодший, гарячий, завзятий,
Його звали, як батька, Мартин,
Мартусем його кликала мати.
Неймовірно, страшне це було!
Ще в дорозі його катували,
Привезли Мартуса у село,
На очах материнських карали.
Вимагали, щоб зрадив усіх,
Кого рідні ліси заховали,
Кров спливала на втоптаній сніг,
Як троянди на нім розцвітали.
"Говори!" — били знову і знов.
"Говори! Пожалій свою матір!"
Та мовчав він, ковтаючи кров,
Хоч і знав, хоч і мав що сказати.
На смертельно-блідому лиці
Материнські, замучені очі:

"Сину мій, мій Мартусю, мовчи!" –
Сині губи беззвучно шепочуть.
Він мовчав. Затягали петлю
На зворушливо-юній шиї,
І в очах погасили зорю
Закривавлені довгі вії...

* * *

У Карпатах шумлять ліси,
У Карпатах мовчать могили.
Скільки згинуло тут краси,
Скільки молодости відшуміло!
Край села є могила сумна,
Знають всі її люди в окрузі,
Височіє під лісом вона,
Поховали Мартина в ній друзі.
Поховали разом і стару,
Шану їм віддали, як героям,
І рушничная сальва в бору
Відгукнулася потужно луною.
Наче символ безсмертя, стоїть

Одинока Мартина могила,
Наче хоче запевнити світ
В невмирущості нашої сили,
Сили духа, що рве до змагань,
Що на волю народу обпертий,
Що не знає ніяких вагань,
Віч-на-віч зустрічаючись з смертю.

ЗМІСТ

<i>Зима</i>	5
<i>Заметіль</i>	6
<i>Сніжна облога</i>	8
<i>На ящатах</i>	9
<i>Псалом життю</i>	10
<i>Навпростець</i>	12
<i>Пролісок</i>	13
<i>Рожева завірюха</i>	15
<i>У Великодню ніч</i>	16
<i>Гіляцинти</i>	18
<i>Чари весняної ночі</i>	20
<i>Сантиментальна історія</i>	21
<i>Спогад</i>	23
<i>Літній день</i>	25
<i>Над морем в полудень</i>	26
<i>По приморському бульварі</i>	27
<i>Побачення з океаном</i>	28
<i>Мій океан</i>	29
<i>Морський ескіз</i>	30

<i>Розмова з голубом</i>	<i>31</i>
<i>На пароплаві</i>	<i>33</i>
<i>Ноктюрн</i>	<i>34</i>
<i>Над мостом тоненький місяць</i>	<i>35</i>
<i>Тривожна ніч</i>	<i>36</i>
<i>В горах</i>	<i>37</i>
<i>Осінь</i>	<i>38</i>
<i>Білі квіти</i>	<i>40</i>
<i>Ти не бачиш блискіток</i>	<i>41</i>
<i>Індіанське літо</i>	<i>42</i>
<i>Сонце</i>	<i>43</i>
<i>Дитинство</i>	<i>44</i>
<i>Краєвид з вікна</i>	<i>46</i>
<i>Вересень</i>	<i>47</i>
<i>Небо мое чисте, небо мое ясне!</i>	<i>48</i>
<i>Перед дощем</i>	<i>50</i>
<i>Натюрморт</i>	<i>51</i>
<i>Невідомому</i>	<i>52</i>
<i>Моя смерть</i>	<i>53</i>
<i>Насамоті</i>	<i>54</i>
<i>Її зречення</i>	<i>55</i>
<i>Нічний кошмар</i>	<i>57</i>

<i>Свята брехня</i>	59
<i>Вона вмирала, молода і гарна</i>	60
<i>Віддзвеніла "Місячна соната".</i>	61
<i>У підземці</i>	63
<i>Та ось, вже на шумній</i>	66
<i>Ось вони, люди чину</i>	68
<i>Син командира</i>	69
<i>Травнем усміхнувся/Листопад</i>	71
<i>Пісня про героїв</i>	73
<i>500 героїнь</i>	77

Printed by A.O.

